

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ
І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра організації підприємництва та біржової діяльності

”ЗАТВЕРДЖЕНО”
економічний факультет
«25 червня 2025р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

«ІСТОРІЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦТВА»

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Спеціальність: D7 Торгівля

Освітня програма: Торгівля, підприємництво та логістика

Факультет: економічний

Розробник: доцент кафедри організації підприємництва та біржової діяльності,
кандидат економічних наук, доцент Ус С.І.

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни

Дисципліна "Історія розвитку підприємництва" є ключовою для студентів економічних спеціальностей. Вона забезпечує глибоке розуміння теоретичних основ та практичних аспектів розвитку підприємницьких структур України.

Курс передбачає вивчення сутності та принципів історичного розвитку підприємництва в Україні. Після вивчення дисципліни студенти зможуть вільно орієнтуватися у історичних аспектах розвитку підприємництва, використовувати методики аналізу поточного стану підприємств і прогнозувати вплив історичних подій на бізнес-середовище.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Галузь знань	D Бізнес, адміністрування та право	
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	D7 Торівля	
Освітня програма	Торівля, підприємництво та логістика	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	120	
Кількість кредитів ECTS	4	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	1	
Лекційні заняття	30 год	
Практичні, семінарські заняття	30 год	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	60 год	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета - формування у студентів теоретичних знань і практичних навичок створення власної справи та її бізнес-планування.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі торгівлі, підприємництва та логістики, або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1 – здатність до адаптації та дії в новій ситуації

ЗК4 – здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК1 – здатність розробляти та реалізовувати стратегію розвитку підприємницьких та торговельних структур ;

СК3 – здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва та торгівлі;

СК4 – здатність до вирішення проблемних питань і прийняття управлінських рішень у професійній діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Адаптуватися та проявляти ініціативу і самостійність в ситуаціях, які виникають в професійній діяльності.;

ПРН 4. Застосовувати бізнес-комунікації для підтримки взаємодії з представниками різних професійних груп;

ПРН 7. Визначати та впроваджувати стратегічні плани розвитку суб'єктів господарювання у сфері підприємництва і торгівлі;

ПРН 9. Розробляти і приймати рішення, спрямовані на забезпечення ефективності діяльності суб'єктів господарювання у сфері підприємницької та торговельної діяльності;

ПРН 10. Вирішувати проблемні питання, що виникають в діяльності підприємницьких і торговельних структур за умов невизначеності та ризиків.

2. Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л			п	лаб	ін д	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Модуль 1. Історичні періоди та теоретичні основи підприємницької діяльності													
Тема 1. Зародження підприємницьк ої діяльності та етапи розвитку	1,5	8	3	5			30						
Тема 2. Сутність підприємницьк ої діяльності та її види	1,5	8	3	5									
Тема 3. Світова історія розвитку підприємницьк ої діяльності	1,5	8	3	5									
Тема 4. Історія розвитку підприємницьк ої діяльності в Україні	1,5	3	3	0									
Разом за модулем 1		57	12	15			30						
Модуль 2. Створення власної справи та її бізнес-планування													
Тема 5. Створення власної справи та пошук бізнес-ідеї	1,5	8	3	5			30						
Тема 6. Еволюція залучення фінансування	1,5	3	3	0									

підприємницької діяльності													
Тема 7. Бізнес-планування підприємницької діяльності	1,5	3	3	0									
Тема 8. Історія залучення трудових ресурсів і ринок праці	1,5	3	3	0									
Тема 9. Державна реєстрація підприємства та початкова стадія його діяльності	1,5	8	3	5									
Тема 10. Маркетинг як організаційна складова підприємницької діяльності	1,5	8	3	5									
Разом за модулем 2		63	18	15			30						
Усього годин		120	30	30			60						
Курсовий проект (робота) з _____ (якщо є в навчальному плані)													
Усього годин		120	30	30			60						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Зародження підприємницької діяльності та етапи розвитку	3
2	Тема 2. Сутність підприємницької діяльності та її види	3
3	Тема 3. Світова історія розвитку підприємницької діяльності	3
4	Тема 4. Історія розвитку підприємницької діяльності в Україні	3
5	Тема 5. Створення власної справи та пошук бізнес-ідеї	3
6	Тема 6. Еволюція залучення фінансування підприємницької діяльності	3
7	Тема 7. Бізнес-планування підприємницької діяльності	3
8	Тема 8. Історія залучення трудових ресурсів і ринок праці	3
9	Тема 9. Державна реєстрація підприємства та початкова стадія його діяльності	3
10	Тема 10. Маркетинг як організаційна складова підприємницької діяльності	3

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Зародження підприємницької діяльності та етапи розвитку	5
2	Тема 2. Сутність підприємницької діяльності та її види	5
3	Тема 3. Світова історія розвитку підприємницької діяльності	5
4	Тема 4. Створення власної справи та пошук бізнес-ідеї	5
5	Тема 5. Державна реєстрація підприємства та початкова стадія його діяльності	5
6	Тема 6. Маркетинг як організаційна складова підприємницької діяльності	5

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1 - 4. Основні засади ведення підприємницької діяльності	30
2	Тема 5-10. Бізнес-планування підприємницької діяльності та започаткування бізнесу	30

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних робіт.

7. Методи навчання:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебатів.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Історичні періоди та теоретичні основи підприємницької діяльності		
Практична робота 1	Знати: в чому полягає сутність підприємницької діяльності й особливості її видів. Вміти: аналізувати економічні проблеми і процеси. ПРН9, ПРН10, ПРН7	15
Практична робота 2	Знати: закономірності історичного процесу розвитку підприємницької діяльності. Вміти: прогнозувати динаміку розвитку діяльності підприємства. ПРН1, ПРН4.	15
Практична робота 3	Знати: тенденції розвитку підприємницької діяльності в сучасному світі та їх особливості в Україні. Вміти: розробляти бізнес план проекту та знаходити джерела фінансування для підприємства. ПРН1, ПРН4.	15
Самостійна робота 1	Знати: основні засади ведення підприємницької діяльності в Україні. Вміти: використовувати сучасні електронні засоби ведення бізнес процесів. ПРН7, ПРН9, ПРН10	25
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Створення власної справи та її бізнес-планування		
Практична робота 4	Знати: основні складові процесу створення власної справи. Вміти: використовувати технології і методи пошуку бізнес-ідей. ПРН1, ПРН4.	15

Практична робота 5	Знати: вимоги до реєстрації підприємства та основні способи її здійснення. Вміти: обрати вдалу форму реєстрації підприємницької діяльності. ПРН1, ПРН4.	15
Практична робота 6	Знати: основні складові маркетингового аналізу бізнес-середовища підприємства. Вміти: здійснювати маркетинговий аналіз. ПРН1, ПРН4.	15
Самостійна робота 2	Знати: основні складові підприємницької діяльності та початкову стадію бізнесу. Вміти: скласти бізнес-план підприємницької діяльності. ПРН7, ПРН9, ПРН10	25
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1 + M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Курсовий проект/робота		-

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин.
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету).

9. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4995>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді) - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4995>;
- Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І. Розвиток підприємницької діяльності: навчальний посібник / Київ: НУБіП України, 2019. - 385 с.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємницька діяльність та її оптимізація у виробничих структурах агробізнесу: монографія – Київ: НУБІП України, 2018. - 400 с.
2. Виклики і шляхи агропродовольчого розвитку / Пасхавер Б. Й., Шубравська О. В., Молдаван Л. В. та ін. ; за ред. акад. УААН Б. Й. Пасхавера ; НАН України ; Ін-т екон. та прогнозів. К., 2009. 432 с.
3. Ільчук М.М., Барановська О.Д., Ус С.І., Дмитрук М.І. Підприємництва та організація агробізнесу в регіонах: навчальний посібник – Київ: НУБІП України, 2021. - 414 с.
4. Ільчук М.М., Ус С.І., Дмитрук М.І., Ільчук О.М. Теоретичні засади розвитку підприємництва – Економіка АПК, 2020. №3 С.100-110 <https://doi.org/10.15407/scine19.06.051>
5. Економічна історія: навчальний посібник / Т. В. Ус, Т. Є. Калашник, І. Ф. Лісна та ін. Х.: Вид ХНЕУ, 2012. 244 с.
6. Пиріг О., Черняк Д. Підприємництво в Україні: від витоків до сьогодення: монографія. К.: УкрДрук, 2011. 198 с.
7. Економічна історія України і світу: підручник / Б. Д. Лановик, З. М. Матисякевич, Р. М. Матейко. – 7-ме вид., випр. і доп. – К.: Вікар, 2005. – 486 с.
8. Курс економічної історії: навч. посіб. / за ред. С. І. Архієреєва, Н. Б. Решетняк. – Х., 2005. – 272 с.
9. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Державної митної служби України. URL: <https://customs.gov.ua/>